

Adviescollege ICT-toetsing

Toelichting op tussenadvies DSO van 22 december 2022

*ten behoeve van
vaste kamercommissies IWO en
EZK/LNV*

7 februari 2023

10:00 - 11:30

www.adviescollegeicctoetsing.nl

Tussenadvies december 2022: Opzet en status maatregelen in plan van aanpak IKT3

- › Minister voor VRO verzoekt 28-11 om advies over '**Plan van aanpak indringend ketentesten fase 3**', in lijn met technische briefing over ons advies van 10-10-2022

- › Aanscherping adviesverzoek door AcICT (1-12-2022):
 - Geen interactieve advisering gedurende IKT fase 3; alleen ex ante beoordeling
 - Geen antwoord op vraag of aanpak voldoende zekerheid geeft over risico's bij inwerkingtreding
 - Onderzoek naar werking kan na IKT4 worden overwogen

- › Onderzoeksvragen:
 1. Kunnen de maatregelen **in opzet** zorgen voor de noodzakelijke kwaliteitsimpuls?
 2. Hoe staat het met de implementatie van de maatregelen?

Conclusie: Verbeterde testopzet heeft beperkte impact op IKT3 (1/2)

Antwoord onderzoeksvraag 1:

Maatregelen kunnen in opzet leiden tot noodzakelijke kwaliteitsimpuls, want:

- › Maatregelen raken in opzet alle aspecten van ons advies
- › Maatregelen kunnen in opzet kwaliteit testen bevorderen. De grootste bijdrage verwachten we van:
 1. Het optimaliseren van de testaanpak
 2. Gestructureerde en centrale vastlegging van de bevindingen en integrale rapportage erover
 3. Kwalitatieve en kwantitatieve uitbreiding van het testteam
- › Eerste verbeteringen worden zichtbaar in IKT3:
 1. Er wordt getest met complexere businessscenario's
 2. Er worden scenario's getest die niet mogelijk zouden moeten zijn (*'unhappy flow'*)
 3. Er zijn verbeteringen doorgevoerd in de registratie van testgevallen en -resultaten

Conclusie: Verbeterde testopzet heeft beperkte impact op IKT3 (2/2)

Antwoord onderzoeksvraag 2:

Uitwerking merendeel maatregelen nog onderhanden:

- › Veel maatregelen in het plan van aanpak moeten nog verder worden uitgewerkt en kunnen dus op z'n vroegst pas in IKT4 effect sorteren:
 1. Zes maatregelen belegd bij een expert- of werkgroep. Uitkomsten nog niet beschikbaar
 2. Daadwerkelijke realisatie uitbreiding testexpertise kost tijd
 3. Verbeteringen in de opzet van de rapportages pas vanaf de rapportage IKT3 zichtbaar

Advies aan de minister: ga door op de ingeslagen weg

- › Indringend (keten-)testen is een essentiële beheersmaatregel voor een verantwoorde invoering van de Omgevingswet:
 - Door systematisch te zoeken naar fouten worden er meer gevonden vóór inwerkingtreding en dat is goed nieuws
 - Dit helpt om problemen tijdig op te lossen en risico's te mitigeren

- › Schenk extra aandacht aan de volgende aanscherpingen:
 - Werk de uitkomsten van de verschillende verbetermaatregelen uit in een mastertestplan. Stem bestaande en eventueel extra benodigde testmaatregelen op elkaar af
 - Richt centrale regie in op het uitvoeren van dat mastertestplan. Analyseer en rapporteer centraal over alle testbevindingen, zowel van de deelketens als van DSO als geheel

Adviescollege ICT-toetsing

Duiding resultaten IKT3

*ten behoeve van
vaste kamercommissies IWO en
EZK/LNV*

7 februari 2023

10:00 - 11:30

www.adviescollegeicctoetsing.nl

Introductie

- › Door de commissies gevraagde duiding heeft betrekking op:
 - Ontvangen kamerbrief 26 januari 2023, inclusief bijlagen
 - Ontvangen testmeldingenregistratie IKT3 en actuele informatie over uitwerking Plan van aanpak IKT3
- › Uitgangspunt is dat het programma zelf dient aan te tonen dat:
 - de kwaliteit van de DSO-keten (technisch en functioneel) voldoet aan de acceptatiecriteria van de bestuurlijke partners
 - de DSO-keten daarmee voldoende gereed is voor ingebruikname
- › Duiding op basis vakinhoudelijke kennis en achtergrondkennis uit eerdere onderzoeken. Geen aanvullend onderzoek
- › Of de voortgang en de risicobeheersing voldoende is voor verantwoorde invoering is een politiek-bestuurlijke afweging

Stabiliteit en werkbaarheid nu nog onvoldoende aangetoond, maar testen lijkt te verbeteren

- › In de kamerbrief wordt gesteld dat DSO gereed zal zijn voor invoering, echter:
 - We zien in brief, inclusief bijlagen (nog) onvoldoende aangetoond dat dit het geval is
 - Formuleringen zijn vaak ambigu t.a.v. het moment van gereed zijn (nu of per 1-1-2024) en de reikwijdte (DSO-LV of DSO als geheel)
- › We zien wel verbeteringen in (opzet van) de testuitvoering:
 - In plan van aanpak IKT3 en in advies Axini zien we aanzetten voor een verbeterde testopzet om zo de ontbrekende bewijsvoering alsnog te kunnen leveren:
 - Koppelen van testgevallen aan de vastgestelde functionele eisen
 - Realiseren samenhangende rapportage over alle testbevindingen in termen van bestuurders
 - Vaststellen van een acceptatieproces
 - Uitkomsten IKT3 en reacties leveranciers vormen indicatie dat technische stabiliteit DSO-LV is verbeterd. Zwaartepunt bevindingen verschuift naar interactie met lokale software en gebruiksvriendelijkheid
 - Nieuwe invoeringsdatum geeft meer tijd om te testen en om implementatie-activiteiten af te ronden
- › We hebben geen informatie over eventuele verbeteringen in de testaanpak van IKT4

Ook ná invoering risico's rond beheerste doorontwikkeling (1/2)

Politiek-bestuurlijke focus ligt nu sterk op de invoeringsdatum, maar ook na invoering zijn er risico's. Het is cruciaal om deze risico's vóór invoering te mitigeren, want:

- › De winkel is dan open en moet open blijven. Dat stelt hoge eisen aan de aanpasbaarheid van het stelsel en aan de beheerorganisatie
- › Er is na invoering nog een forse ontwikkelagenda, waardoor het stelsel volatieler wordt:
 - Geplande functionele uitbreidingen zoals mutatiescenario's voor omgevings-documenten, samenloop van meerdere planwijzigingen, tijdreizen, ondersteuning van verschillende versies van de standaarden
 - Er is een stuwmeer aan functionele wensen:
 - Sinds 1 april 2022 zijn alleen noodzakelijke functionele wijzigingen doorgevoerd
 - De IKT-testen hebben een groot aantal voorstellen voor functionele wijzigingen en verbetering van de gebruiksvriendelijkheid opgeleverd

Ook ná invoering risico's rond beheerste doorontwikkeling (2/2)

De ambities om het stelsel na invoering van de Omgevingswet verder door te ontwikkelen maken dat de volgende kritieke succesfactoren extra gewicht krijgen:

- › Het kunnen beschikken over een permanente ketentestomgeving voor leveranciers is cruciaal om centrale en decentrale aanpassingen in de software in samenhang goed te kunnen testen en beheerst live te kunnen brengen.
Dat het programma onlangs weer heeft geconcludeerd dat zo'n omgeving niet realiseerbaar is baart zorgen
- › Behoud van focus bij bestuurders en vasthouden van opgebouwde kennis en ervaring bij het programma en bevoegde gezagen na 1-1-2024
- › Versterken van technisch/inhoudelijke leiding/coördinatie om het stelsel op een doordachte en kostenefficiënte manier door te kunnen ontwikkelen
- › De in ons advies van februari 2022 al benoemde noodzaak om – met behoud van ieders eigen verantwoordelijkheid – op een open en constructieve manier samen te werken gericht op het gezamenlijke doel

Bijlage: Ontvangen documentatie

Kamerstukken EK	Status
Voortgangsbrief EK Implementatie OW januari 2023	definitief
Bijlage 1: stand van zaken inwerkingtreding OW-januari 2023	definitief
Bijlage 3: Rapportage IKT fase 3 (24 jan 2023)	definitief
Bijlage 4: Advies Axini (25 jan 2023)	definitief
Bijlage 5: Rapportage MKB-toets DSO-Omgevingsloket	definitief
Interne documenten/updates nav maatregelen per jan 2023	
20230112 - TMR bevinding IKT Totaal (20220420 - 20230110)	svz tm wk 4
Maatregel 2-20230125 - Status update Werving Centrale IKT-Testteam	Memo met update
Maatregel 4-230103 6.2 Axini DSO tussenstand 3 jan 2023	Tussenstand per 3/1
Maatregel 5-230131 Oplegnotitie integraal risicomangement	Versie voor PR
Maatregel 7-2023-01-26 Voortgang maatregel 7 - Complexe praktijkcasuïstiek	Memo
Maatregel 9-2023-01-27 Voortgang maatregel 9 - Testen combinaties over de hele keten	Memo
Maatregel 9-Testplan IKT testronde 18 v0.3 DEEL MKB-TOETS	Definitief
Maatregel 14a-b Testomgevingen	Definitief
Maatregel 14a-b LTO advies 4 juli 2022 v2	Definitief
Maatregel 17-20230130 tmr trends v1.0	Svz eind jan 23